

Asia: VN/9336/2025

Lausuntopyyntö maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Poliisin tehtävänä on ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Tässä tehtävässä poliisilla on toimivalta viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle taikka vakavasti vaarantaa liikennettä. Lopettamista edeltävinä toimenpiteinä poliisi voi antaa suurpetoihin liittyviä karkotus- ja lopetusmääräyksiä.

Poliisilaitokset ja paikalliset riistanhoitoyhdistykset ovat allekirjoittaneet ns. SRVA -sopimuksen (suurriistavirka-apu), jolla ne sopivat siitä, että riistanhoitoyhdistys ylläpitää omalla toimialueellaan valmiutta huolehtia mm. suurpetojen jäljestämisestä, lopettamisesta tai karkottamisesta niissä tilanteissa, joissa tehtävä kuuluu poliisille. Poliisilla ei ole riittävää resurssia suurpetotehtävien hoitamiseen kattavasti itsenäisesti. Siksi riistanhoitoyhdistysten sopimuksen mukaisesti ylläpitämä ja antama apu on paitsi poliisin, myös koko yhteiskunnan näkökulmasta korvaamatonta. SRVA toiminnassa on mukana noin

30 000 metsästäjää, ja poliisi ei omalla resurssillaan tätä panosta pysty korvaamaan.

Kannanhoidollisen metsästyksen käytyä mahdottomaksi, on useita riistanhoitoyhdistyksiä irtisanonut poliisilaitoksen ja yhdistysten välisiä sopimuksia. Tilanne on kestämaton poliisin näkökulmasta. Vaikka irtisanomisista on perusteltu monilla eri syillä, on suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen päättyminen yksi selkeä perussy sirtisanomisille.

Riistanhoitoyhdistysten mahdollisuus ylläpitää valmiutta suurpetotehtäviin SRVA sopimusten mukaisesti käy mahdottomaksi, kun tehtäviä ei päästä kannanhoidollisen metsästyksen kiellon vuoksi harjoittelemaan, eikä esimerkiksi koiria kouluttamaan vaativiin suurpetotehtäviin erityisesti karhunmetsästyksen osalta.

SRVA -toiminta painottuu alueille, jossa karhukanta on tiheintä. Kannanhoitoalueittain tarkasteltuna tehtyjen karhujen karkotusten määrissä esiin nousevat itäinen ja keskinen kannanhoitoalue. Samassa on todettava, että poliisilaitosten ja riistanhoitoyhdistysten välisten SRVA sopimusten irtisanomisista on tapahtunut eniten juuri Itä-Suomen alueella.

SRVA toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että varsinkin niillä alueilla, missä SRVA tehtäviä on eniten, tulisi pystyä myös harjoittelemaan suurpetojen metsästystä. Ilman osaavia metsästäjiä ja toimivia metsästyskoiria ei metsästäjät pysty antamaan poliisille SRVA apua riittävällä tavalla.

Karhukannan hoitosuunnitelman tärkeimpänä tavoitteena voidaan poliisin näkökulmasta pitää karhujen ihmisarkuuden ylläpitämistä niin, että myös karhun elinalueilla asuvien kansalaisten eri tarpeet ja näkemykset ja sosiaalinen kestävyys huomioidaan. Karhujen ihmisarkuutta tulisi pystyä ylläpitämään kaikilla kannanhoitoalueilla.

Mikäli suurpetojen vielä osittain jäljellä oleva ihmisarkuus häviää tyystin, aiheuttaa se jatkossa yhä enemmän mm. pihavierailuja ja muita ongelmia petokantojen kasvaessa ja petojen kohdatessa ihmisiä ja kotieläimiä. Nämä tilanteet aiheuttavat poikkeuksetta poliisitehtävän sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden heikkenemistä, ihmisten tuntiessa turvattomuutta. Näiden poliisille kuuluvien tehtävien määrä on moninkertaistunut susien

osalta, ja todennäköisesti näin on käymässä myös karhujen osalta, mikäli kanta edelleen kasvaa ja karhujen ihmisarkuus vähenee.

Lausunnon yhteenveto

Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen, erityisesti alueilla, joissa karhukanta on tihentynyt, antaisi SRVA toimintaan osallistuville metsästäjille mahdollisuuden pitää yllä yhteiskunnan tarvitsemaa poliisia avustavaa toimintaa.

Luonnoksen mukaan tutkimukset osoittavat poliisin tekemien päätösmäärien pienenevän silloin, kun karhua on voitu metsästää kannanhoidollisesti. Poliisin kanta karhun metsästämiseen liittyvien poikkeuslupien myöntämisen helpottamiseen ja sen myötä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseen olisi edellä kuvatuin perustein erittäin perusteltua. Metsästyksen valvontaan ja siitä tiedottamiseen poliisi on sitoutunut myös jatkossa.

Mikäli karhukannat edelleen kasvavat, ja samanaikaisesti karhujen ihmisarkuus vähenee, aiheuttaa se yhä enemmän tehtäviä poliisille. Tämä kehityssuunta tulee, edellä kerrotuin perustein, Poliisihallituksen näkemyksen mukaan saada kääntymään pikaisesti.

Lausunnon keskeinen sisältö

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä (enimmäispituus 1 sivu.)

Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen, erityisesti alueilla, joissa karhukanta on tihentynyt, antaisi SRVA toimintaan osallistuville metsästäjille mahdollisuuden pitää yllä yhteiskunnan tarvitsemaa poliisia avustavaa toimintaa.

Luonnoksen mukaan tutkimukset osoittavat poliisin tekemien päätösmäärien pienenevän silloin, kun karhua on voitu metsästää kannanhoidollisesti. Poliisin kanta karhun metsästämiseen liittyvien poikkeuslupien myöntämisen helpottamiseen ja sen myötä kannanhoidollisen metsästyksen

mahdollistamiseen olisi edellä kuvatuin perustein erittäin perusteltua. Metsästyksen valvontaan ja siitä tiedottamiseen poliisi on sitoutunut myös jatkossa.

Mikäli karhukannat edelleen kasvavat, ja samanaikaisesti karhujen ihmisarkuus vähenee, aiheuttaa se yhä enemmän tehtäviä poliisille. Tämä kehityssuunta tulee, edellä kerrotuin perustein, Poliisihallituksen näkemyksen mukaan saada kääntymään pikaisesti.

Korhonen Tuomo
Poliisihallitus